

Poštovani studenti

Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“ u Vršcu prvi put je akreditovana 2007. godine kao visoka škola strukovnih studija, kada je dobila i dozvolu za rad čime je u potpunosti odobreno izvođenje studijskog programa za zvanje **strukovni vaspitač**. U međuvremenu akreditovani su i realizovani i drugi programi osnovnih strukovnih, specijalističkih i master studija. Visoka škola poseduje sve neophodne dozvole za rad.

Danas je na Visokoj školi moguće studirati na jednom programu osnovnih studija – radi se o harmonizovanom i modernizovanom studijskom programu *Vaspitač dece predškolskog uzrasta* (akreditacija 2016. godina). Program je osmišljen i akreditovan u okviru TEMPUS Teach programa *Harmonizacija nastavnih planova i programa za obrazovanje vaspitača u Srbiji*.

Navedeni studijski program kreiran je tako da objedini 2 programa osnovnih strukovnih studija koja su do sada realizovana na Visokoj školi (*Strukovni vaspitač* i *Vaspitač dece jaslenog uzrasta*) i otvori širu lepezu mogućnosti usvajanja većeg broja identifikovanih poželjnih kompetencija Vama, studentima, budućim vaspitačima. Harmonizovani elementi odnose se, pre svega, na nastavne sadržaje u okviru postojećih ili novouvedenih obaveznih i izbornih predmeta, nastavne metode koje se realizuju u okviru njih, kao i novu literaturu, a samim tim i na kompetencije koje studenti stižu. Pri tome, uveden je određen broj novih obaveznih predmeta i značajan broj izbornih predmeta kroz koje se odgovara na uočenu potrebu za pojačanim kompetencijama za rad u kontekstu inkluzije, IKT kompetencijama, kompetencijama dramske pedagogije, komunikativnim kompetencijama, kao i mogućnošću da tokom studija u celini uče engleski jezik kao strani, s obzirom na to da su uvedeni izborni kursevi engleskog jezika u svakom semestru. Pri tome, inovirana je i intenzivirana stručna (pedagoška) i metodička praksa.

U okviru novoakreditovanog programa *Vaspitač dece predškolskog uzrasta* postoji 4 modula koji su kreirani na osnovu ponuđenih izbornih predmeta i u okviru kojih studenti mogu steći stručna zvanja:

1. strukovni vaspitač – opšti modul
2. strukovni vaspitač sa pojačanim kompetencijama za rad sa decom jaslenog uzrasta
3. strukovni vaspitač sa pojačanim kompetencijama za rad sa socijalno depriviranom decom
4. strukovni vaspitač sa pojačanim kompetencijama za rad sa decom na engleskom jeziku.

Pored studijskog programa osnovnih strukovnih studija, na Visokoj školi se realizuje i jedan program specijalističkih studija – *Strukovni vaspitač – specijalista za pripremni predškolski program*, za koji je Visoka škola dobila ponovnu akreditaciju 2014. godine, kao i proširenje broja studenata na 50, zbog velikog broja diplomiranih studenata zainteresovanih za specijalističke studije.

Nastava se na Visokoj školi izvodi na tri jezika: **srpski, rumunski i romski** (od šk. 2009/2010. godine).

Osnovne studije na ovoj Visokoj školi strukovnih studija za vaspitače traju tri godine i na njima se studenti osposobljavaju za efikasno individualno i socijalno funkcionisanje u savremenim obrazovnim okolnostima. Studijski program na ovoj Školi

pošao je od činjenice da savremeni pedagozi govore o čitavom setu opštih sposobnosti, odnosno o kompetencijama, kao neophodnom uslovu za postizanje individualnog i socijalnog ostvarenja. Kompetentnost i njene uže oblasti, samokompetencija i socijalna kompetencija, smatraju se ključnim sposobnostima u pitanjima ostvarenja pojedinca u ličnom i socijalnom životu u 21. veku.

Jedinstven obrazovni evropski prostor mogao bi da bude, sa stanovišta mladih, prednost u smislu većih mogućnosti za njihovu pokretljivost, kao i za prohodnost ideja. Zato je program koji je pred vama koncipiran tako da sa dosta kritičke odgovornosti pruža studentima pedagoške vrednosti i pomaže im da se osposobe da donose mudre pedagoške odluke, i ne samo pedagoške, nego i moralne, ljudske, kao što su one koje u osnovi imaju altruizam, empatiju i ljudsko razumevanje; da vam pomogne da razvijate svoje samopoštovanje i sposobnost da volite ljude; da se osposobite da planirate i predviđate konsekvence svojih odluka i akcija, što podrazumeva toleranciju, veštinu slušanja, sposobnost rešavanja problema, sposobnost sagledavanja smisla u svemu što radimo, u svemu što se dešava oko nas. Programom se, takođe, nastoje razvijati veštine nošenja odgovornosti, pokretanja inicijative i mnogo drugih osobina koje podrazumeva tim u pedagoškom radu. Na praktičnom nivou ovo znači da Vas nastojimo uputiti u timski rad, što podrazumeva kreativnost i individualne doprinose kvalitetnim rezultatima u timovima.

Prethodno je podrazumevalo da se u kurikulumima više naglasi jedinstvo nauke, procesi istraživanja i saznavanje suštine i smisla, kao i naglašene potrebe za metodama interakcije, tematskim kurikulumima, timskoj nastavi i sl., kako bi se više išlo u susret većoj kompetenciji u osnovnim pedagoškim veštinama. Ova Škola, dakle, nastoji da Vam pruži dobro opšte obrazovanje, koje je u funkciji struke za koju se pripremate i u kome je lični razvoj iz ugla evropske dimenzije pre svega u funkciji razvoja studenata, pripreme za život u multikulturnom društvu i pripreme za rad koja treba da omogući široki pogled na rad i uključi teorijski uvod u prirodu i oblike rada i radnog iskustva.

Sastavljači Informatora koji je pred vama imali su nameru da Vam pruže što više informacija koje bi vam olakšale snalaženje u toku studija. Nadamo se da će Informator omogućiti da se na vreme usmerite i organizujete u svim aktivnostima, a takođe i skratiti Vaša lutanja, dileme, pitanja... Zato se u njemu nalaze mnoga praktična pitanja kao što su: sadržaji predmeta, literatura, ispitna pitanja, načini polaganja ispita, teme za diplomatske ispite, komisije i sl., a tu su i informacije koje se odnose na dodatno detaljnije informisanje (sajt, mejl i sl.). Očekujemo da će Vam sve ovo pomoći da napravite uspešne prve korake, koji su već pola puta do cilja.

Iskrene želje za uspešne studije.

Stimați studenți

Școala de Înalte Studii de Specialitate pentru Educatori „Mihailo Palov” din Vârșeț, a fost pentru prima dată acreditată ca școală de înalte studii de specialitate în anul 2007, când a obținut și Autorizația de funcționare pentru

realizarea programei de studii – **educator cu studii de specialitate**. Între timp au fost acreditate și realizate și alte programe de studii de licență și studii de specializare. Școala de Înalte Studii deține toate autorizațiile necesare de funcționare.

În prezent, Școala de Înalte Studii oferă un singur program de studii de licență, este vorba de programul armonizat și modernizat – *Educator pentru copiii de vârstă preșcolară* (acreditat în anul 2016). Acest program de studii a fost conceput și acreditat în cadrul programului TEMPUS Teach – *Armonizarea programelor și a planurilor de învățământ pentru formarea educatorilor în Serbia*.

Programul de studiu amintit a fost creat astfel încât să combine cele 2 programe de studii care s-au realizat până acum în cadrul Școlii de Înalte Studii (*Educator cu studii de specialitate și Educator pentru copiii de vârstă antepreșcolară*) și să vă ofere vouă, studenților, viitorilor educatori, oportunitatea de a acumula mai multe competențe profesionale. Elementele armonizate se referă, înainte de toate, la conținuturile curriculare ale disciplinelor obligatorii sau opționale existente până acum sau nou introduse, la metodele de învățământ folosite, la bibliografie și la competențele pe care studenții le dobândesc. În acest sens, în programa școlară s-a introdus un număr determinat de discipline obligatorii și un număr însemnat de discipline opționale, prin intermediul cărora se satisface necesitatea de dezvoltare a competențelor profesionale în domeniul incluziunii, competențelor TCI (tehnologiile informației și comunicării), a competențelor de pedagogie dramatică, competențelor de comunicare, precum și oportunitatea de studii limba engleză ca limbă străină pe parcursul întregii perioade de studiu, având în vedere că există cursuri opționale de limba engleză în fiecare semestru. De asemenea, este inovată și intensificată practica pedagogică și metodică.

În cadrul programului nou acreditat – *Educator pentru copiii de vârstă preșcolară*, există 4 module, care sunt create pe baza disciplinelor opționale oferite, în cadrul cărora studenții pot dobândi următoarele titluri profesionale:

1. educator cu studii de specialitate
2. educator cu competențe sporite pentru activitatea cu copiii de vârstă antepreșcolară
3. educator cu competențe sporite pentru activitatea cu copiii defavorizați social
4. educator cu competențe sporite pentru activitatea cu copiii în limba engleză.

Pe lângă programul de studii de licență, la Școala de Înalte Studii se realizează și un program de studii de specializare – *educator specializat pentru programul educațional de la grupa pregătitoare*, care a fost reacreditat în anul 2014. Datorită interesului crescut al absolvenților studiilor de licență, s-a majorat la 50 numărul de locuri alocate pentru acest program de studii.

La Școala de Înalte Studii învățământul se desfășoară în trei limbi: limba **sârbă, română și rromă** (începând cu anul 2009/2010)

La Școala de Înalte Studii de Specialitate pentru Educatori studiile de licență au durată de trei ani și pe parcursul lor studenții se pregătesc în vederea funcționării individuale și sociale eficiente în condițiile educaționale contemporane. Programa de studii a Școlii pornește de la premisa că pedagogia modernă vorbește despre un set de capacități respectiv competențe, care reprezintă o condiție strict necesară pentru creșterea realizărilor individuale și sociale. Competența și domeniile sale restrânse, autocompetența și competența socială se consideră ca fiind capacități esențiale în procesul de dezvoltare a individului în

viața socială și personală în secolul XXI.

Spațiul educațional european unic din punct de vedere al tinerilor ar putea constitui un avantaj în sensul existenței unor posibilități mai mari de mobilitate. Acesta este motivul pentru care programa pe care am conceput-o oferă studenților posibilitatea unei atitudini critice, ajutându-i să se maturizeze și să devină capabili în a lua decizii într-o formă independentă. Deciziile nu trebuie să fie neapărat de natură pedagogică ci și de natură morală, umană, asemenea acelor care la bază au altruismul, empatia și înțelegerea dintre oameni, să vă ajute să dezvoltați autorespectul și dragostea față de oameni, să fiți capabili să planificați și să suportați consecințele propriilor decizii ceea ce implică toleranța, capacitatea de a asculta pe celălalt, capacitatea de soluționare a situațiilor dificile, capacitatea de a găsi sensul lucrurilor. Prin programă se tinde spre dezvoltarea simțului responsabilității, a inițiativei și a multor alte caracteristici ale activității pedagogice. La nivel practic aceasta înseamnă că vom tinde să vă încadrăm în munca de echipă ceea ce presupune creativitatea și contribuțiile personale, individuale la obținerea rezultatelor în echipă.

În perioada precedentă în curricule s-a tins spre evidențierea unității dintre știință, cercetare și cunoașterea esenței, a sensului și la fel spre necesitatea accentuată de a utiliza metodele interacțiunii, curricule tematice, activitate de ansamblu, etc. Școala noastră tinde să vă ofere o bază educațională solidă care să fie în folosul meseriei pe care o veți practica. Dezvoltarea persoanei privită prin prisma europeană, este în contextul nostru, în primul rând în funcția progresului studenților, pregătirile pentru a face față vieții reale și pregătirile pentru activitatea care precede unei abordări cu succes a domeniului practic și dobândirii de experiență în activitate.

Alcătuind informatorul care se găsește în fața dumneavoastră, am avut intenția de a vă oferi cât mai multe informații pentru a vă facilita studiile. Impresia generală a fost aceea că existența unei astfel de publicații vă va ajuta în drumul pe care îl aveți de parcurs și că va limita dificultățile pe care le întâmpinați. În paginile informatorului veți putea găsi răspunsul la multe dintre întrebările cu privire la conținuturile materiilor, bibliografie, întrebările pentru examen, modul de susținere a examenelor, subiectele pentru lucrarea de licență, comisii, etc. Mai puteți găsi și informațiile cu privire la comunicarea electronică. Avem convingerea că toate acestea vă vor fi de real folos și că vă vor sprijini în realizarea primilor pași ceea ce reprezintă jumătatea drumului spre îndeplinirea obiectivului.

Sincere urări de bine.

Pačavne sikammen

E Uči škola pale strukovno vinajipe *Mihailo Palov* ando Vršco majanglal lija akreditacija ande 2007.berš
Ande gadava berš dino si lake vi šaipe te kerel buki thaj te putarel o programo:
strukovno vinaj.

Aðes šaj te siçon pe jekh fundosko programo – o programo *Vinaj pale čhavorra save teljarena ande angleškola* si nevo thaj akreditujime 2016 berš. O programo si kerdo ande TEMPUS Teach *Harmonizacija nastavnih planova i programa za obrazovanje vaspitača u Srbiji*.

O programo si kerdo khajda kaj si les 2 fundoske programurja save si kerde dži akana ande Škola (Strukovno vijan thaj Vinaj pale majcikne čhavorra), šaipe si te putaren tumeđe so majbut džanglipa ande tumaro sikavipe. Kova si si nevo ande kava programo si majanglal, kova so sikljona ande programurja save sas numaj kola neve ande predmeturja save musaj te siçon sar kaj si losarimaske, sar vi literatura thaj e kompetencije save lena e studenturja. Si but neve predmeturja ande save lena kompetencija sar kaj si e inkluzija, IKT kompetencija, e kompetencija pale dramsko pedagogija, komunikacija sar vi šaipe te sikljon anglikani čhib ande sa jekh semestro. Nevo programo si vi pale pedagogikani thaj metodikani praktika.

Ande nevo programo *Vinaj pale čhavorra save teljarena ande angleškola* si 4 kotora save si kerde khajda ande losarimaske predmeturja andar save studenturja šaj te len nav:

1. Strukovno vinaj-fundosko kotor
2. Strukovno vinaj saves si zurale kompetencije pale buki e majcikne čhavorrenca
3. Strukovno vinaj saves si zurale kompetencije pale buki socijalno deprivirime čhavorrenca
4. Strukovno vinaj saves si zurale kompetencije pale buki čhavorrenca pe anglikani čhib.

Paše fundosko programo pe Uči škola si vi jek progamo pe specijalistikano niveli – Strukovno vinaj-specijalisto pale angleškolako programo pale savo e Škola lija nevi akreditacija ande 2014. Berš sar vi buljaripe pale neve 50 studenturja save kamle te ramon kavaprogramo.

Sikavipe ande Uči škola džal pe trin čhiba **dasikani, rumunsko thaj romani** (katar 2009/2010. berš)

Fundosko sikavipe pe Uči škola palo strukovno sikavipe agorilpe pale trin berš, thaj pe lende šaj te sikamne siçon te ćeren bući korkoro pe majanglune sićimaske kotora ande sikamne. Pe kaja sikamni teljardape katar o gndo kaj musaj te ćerelpe majbut pe fundoske džanglimata godolastar kaj si importantno pale korkorutno thaj socijalno anglunipe. Kompetencija thaj socijalno kompetencija si anglune palo buljaripe trajosko ando 21. veko.

Jekhutno sićimasko evropako than šaj te avela sar dićhen e terne palo anglunipe kana si ande pućipe te pire gndurja majanglal buljaren. Godolastar si o programo savo si angla tumende ćerdo khajda te del e sikamnende but laće sikavimata palo pedagoško kotor, thaj te del o ažitipe te e sikavne anen godaver gndurja, thaj vi manuškano barvalipe sar si altruizmo, empatija thaj manuškano haćaripe. Sa godova importantno si godolastar kaj sikamnes trubul te si tolerancija, te džanel te ašunel aver munušen, te džanel te haravel e pharimata, te džanel sa kova so ćerel trujal peste. Kale programosa, kamas te sićos sa kova so ćeras, so si phanglo palo amaro bućaripe te anas nevimata ando amaro bućaripe a sa kava si phanglo pale godova te ćeras ketane bući ando pedagoško kotor.

Majanglal sas phanglo te ande kurikulumo majbut dićhelpe pe nauka. Procesurja katar o malavipe thaj džanglpe sar vi ketano bućaripe pe kurikulumo thaj aver; sar te

majlače e sikavne čeren bući ande sikavni. Kaja Uči škola kamel te del tumen majlačho sikavipe savo trubula tumen kana čerena bući ande škola, thaj del tumen šaipe te sičon palo multikulturalno trajo thaj ćidipe.

Manuša save ćerde kava informatoro savo si angla tumende kamle te del tumen so majbut informacija te so majloće sikaven pe Vuči škola. Gndisaras kaj kava Informatoro ažutila tumende te so majloće thaj pe vrjama čeren sa kova so si phanglo palo tumaro sićope..

Godolastar ande leste si čhutine e pučimata sar si: So si ando lil, lilaripe, egzameske pučimata, sar te den o egzamo, kotora pale gatisarimaske pučimata, e komisije thaj aver; kote si vi informacije palo sajto, e-mailo, thaj aver. Gndnisaras kaj sa kava avela tumende ažutipe te čeren majlače jekte pasurja save si opaš džikaj agoripe.

Kamas tumeđe sa majlače ando sikavipe